

Joutsan kunnanhallitus	§ 181	24.10.2016
Kunnanvaltuusto	§ 44	31.10.2016

JOUTSAN KUNNAN LAUSUNTO SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUSTA KOSKEVASTA LAKIPAKETTILUONNOKSESTA

Joutsan kunnanhallitus 24.10.2016 § 181

Sosiaali- ja terveysministeriö sekä valtiovarainministeriö pyytävät 9.11.2016 klo 16.15 mennessä kunnilta ja muilta tahoilta lausunnot luonnoksesta hallituksen esitykseksi maakuntauudistukseksi sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi. Hallituksen esityksellä on tarkoitus perustaa uudet maakunnat sekä siirtää muun muassa järjestämisvastuu sosiaali- ja terveyspalveluista kunnilta maakunnille, säätää maakuntien hallinnosta ja taloudesta sekä maakuntien saamasta rahoituksesta, rahoituksen keräämisen veroperusteista, uudistuksen voimaanpanosta, henkilöstön asemasta sekä omaisuusjärjestelyistä. Lisäksi on tarkoitus kuntiin jäävien peruspalvelujen osalta säätää uusi kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä. Muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien siirrosta maakunnille sekä rahoituksesta valmistellaan erillinen hallituksen esitys, joka tulee kuntiin lausunnon keväällä 2017.

Mikäli kunta päättää esittää kunnan kuulumista voimaanpanolain 5 §:n mukaisesta maakuntajaosta poikkeavasti, tulee kunnanvaltuuston päätösasiakirja toimittaa sosiaali- ja terveysministeriöön.

Uudistuksen tarkoituksena on nykyaikaistaa palveluja ja parantaa julkisen talouden kestävyyttä. Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi maakuntalaki, laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä sekä niiden yhteinen voimaanpanolaki. Lisäksi lakiesityksessä on uudistusten edellyttämät muutokset muuhun lainsäädäntöön. Esitykseen sisältyy ehdotus maakuntien rahoituslaiksi sekä ehdotukset kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön, verolainsäädännön, maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskevan lainsäädännön sekä eräiden yleishallintoa koskevien lakien muuttamiseksi.

Ehdotuksen mukaan Suomeen muodostettaisiin 18 maakuntaa. Maakunnat olisivat julkisoikeudellisia yhteisöjä, joilla olisi itsehallinto. Maakuntien ylin päättävä toimielin olisi vaaleilla valittu maakuntavaltuus to. Maakunnat hoitaisivat niille laissa säädettyjä tehtäviä kuten sosiaali- ja terveydenhuoltoa sekä pelastustointia. Lisäksi valmistelussa on ELY-keskusten, TE-toimistojen ja aluehallintovirastojen sekä maakuntien liittojen ja ympäristö- terveydenhuollon tehtävien siirtäminen maakunnille. Maakuntalaissa säädettäisiin niiden toimintaa, taloutta ja hallintoa koskevat säännökset. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettavalla lailla siirrettäisiin kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu perustettaville maakunnille. Ensihoidon järjestämisvastuu siirtyisi yliopistosairaalaa ylläpitäville viidelle maakunnalle. Sosiaali- ja terveydenhuollon alueellisen

Joutsan kunnanhallitus	§ 181	24.10.2016
Kunnanvaltuusto	§ 44	31.10.2016

yhteistyön ja tarkoituksenmukaisen palvelurakenteen varmistamiseksi muodostettaisiin viisi yhteistyöaluetta, joihin kuuluvat maakunnat laatisivat yhteistyösuunnitelman.

Maakuntien toiminnassa palvelujen järjestäminen ja tuottaminen erotettaisiin. Palvelujen tuottamiseksi maakuntiin perustettaisiin julkisoikeudellinen maakunnan palvelulaitos, jonka vastuulla olisi merkittävää julkista valtaa sisältävien palvelujen ja sotien erityispalvelujen tuottaminen.

Palvelutuotantoa on tarkoitus monipuolistaa siten, että maakunnan omilla sekä yksityisillä ja kolmannen sektorin palvelun tuottajilla olisi tasapuoliset toimintaedellytykset tuottaa palveluja. Valinnanvapautta koskeva lainsäädäntö valmistellaan erikseen. Asiakaskeskeisellä palveluintegraatiolla huolehditaan asiakkaiden palvelutarpeiden kokonaisarviointista.

Valtion ohjausta vahvistettaisiin. Valtioneuvosto vahvistaisi joka neljäs vuosi strategiset tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollolle. Valtioneuvosto voisi antaa sitovia hallintopäätöksiä palvelurakenteesta, laajakantoisista ja merkittävistä investoinneista sekä tietohallinto- ja tietojärjestelmäpalvelujen toteuttamisesta.

Maakuntien toiminta rahoitetaan pääosin valtion yleiskatteellisella rahoituksella ja osaksi palvelujen käyttäjiltä perittävillä asiakasmaksuilla. Rahoitus määräytyisi laskennallisesti osin maakunnan asukasluvun ja osin palvelujen tarpeen ja olosuhdetekijöiden perusteella. Valtion ansiotuloverotusta esitetään kiristettäväksi ja kuntien kunnallisveroa alennetaan kaikissa kunnissa 12,3 prosenttiyksikköä, myös kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennettaisiin ja valtionosuutta vastaavasti kasvatettaisiin. Verovelvollisten kannalta verotusta koskevat muutokset toteutettaisiin mahdollisimman neutraalisti. Työnverotus ei kiristy eikä kokonaisveroaste nouse. Kuntien valtionosuuksia ehdotetaan vähennettäväksi siirtyviä tehtäviä vastaavalta osalta ja tästä sekä kunnallisveron alentamisesta aiheutuvia muutoksia rajoitettaisiin valtionosuusjärjestelmään sisällytettävällä pysyvällä määräytymistekijällä ja valtionosuusjärjestelmämuutoksen tasauksella. Henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Sairaanhoidopiirien ja kehitysvammaisten erityishuolto piirien kuntayhtymät ja maakuntien liitot sekä niiden omaisuus, vastuut ja velvoitteet siirtyvät maakunnille. Kunnista siirtyisi sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämiseen liittyvä irtainomaisuus. Omaisuussiirroista ei suoritettaisi korvausta.

Maakunnille perustettaisiin neljä valtakunnallista palvelukeskusta, jotka vastaisivat toimitilapalveluista, henkilöstö- ja taloushallinnosta, hankinnoista sekä tietohallinto- ja tietojärjestelmäpalveluista.

Joutsan kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 181
§ 44

24.10.2016
31.10.2016

Lakiesitykset asiakkaan valinnanvapautta ja monikanavarahoituksen yksinkertaistamista koskevaksi laiksi eivät sisälly tähän hallituksen esitykseen. Ne valmistuvat vuoden loppupuolella.

Lausuntokierroksen ja niistä saatavien kannanottojen jälkeen hallitus päättää lopullisesta esityksestä ja antaa sen eduskunnalle.

Lausuntopyyntöön vastataan sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennettu ja kysymyksiä luonnoksesta hallituksen esitykseksi sekä tilaa vapaa muotoiselle kommentoinnille.

Lausuntoehdotusta ovat valmistelleet kunnanjohtaja Harri Nissinen ja peruspalvelujohtaja Päivi Hakulinen.

Liitteenä lausuntopyyntö ja lausuntoehdotus.

Lausuntopyynnön materiaalit löytyvät Internet-osoitteesta:

<http://alueuudistus.fi/hallituksen-esitysluonnos31.8.2016>

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus hyväksyy liitteen mukaisen lausunnon.

Päätös:

Kunnanjohtaja Harri Nissinen ja perusturvajohtaja Päivi Hakulinen esittelivät asiaa kokouksessa.

Kunnanhallitus hyväksyi lausunnon liitteen mukaisena ja esittää sen valtuuston hyväksyttäväksi. Päivi Hakulinen poistui 18.45.

Kunnanvaltuusto 31.10.2016 § 44

Esityslistan liitteenä lausuntoluonnos.

Päätös:

Kunnanjohtaja Harri Nissinen selosti asiaa kokouksessa.

Kunnanhallituksen esitys hyväksyttiin ja lausunto hyväksyttiin pöytäkirjan liitteen nro 4 mukaisena.

Oiteen pöytäkirjasta todistaa oikeaksi

Joutsen 1.12.2016

Keskusarkistonhoitaja Neena Heikkinen

Lausuntopyyntökysely

Lite nro 4
Khall 24.10.2016
Kvalt 31.10.2016

Ohjeet:

Sähköisessä kyselylomakkeessa voi liikkua edestakaisin painamalla Edellinen- tai Seuraava - painikkeita. Kysely on mahdollista lähettää vastaamatta kaikkiin kysymyksiin, mutta osa kysymyksistä on merkitty pakollisiksi. Mahdolliset kysymyksiin annetut perustelut huomioidaan vastauksia analysoitaessa. Kyselyssä on runsaasti vastaustilaa lausujen vapaamuotoisille kommentteille. Vastauksia on mahdollista muokata ennen kyselylomakkeen lähettämistä. Kyselyn voi tarvittaessa keskeyttää painamalla Keskeytä-painiketta ja jatkaa vastaamista myöhemmin. Keskeytä-painikkeesta kysely vie automaattisesti sivulle, jossa on linkki jatkettavaan kyselyyn. Sivulla voi myös lähettää linkin sähköpostiisi. Viimeisen kysymyksen lopussa on Yhteenveto-painike, josta pääset tarkastelemaan laatimiasi vastauksia. Yhteenvetosivulta pääset muokkaamaan (Muokkaa vastauksia -painike) ja tulostamaan (Tulosta-painike) kyselyn. Tämän jälkeen kysely pitää vielä lähettää.

Vastauksien lähetys: Kun kyselyyn vastaaminen on valmis, paina kyselylomakkeen yhteenvetosivun lopussa olevaa Valmis-painiketta. Lähettämisen jälkeen kyselyvastausta ei ole enää mahdollista täydentää tai muokata.

Tämä on kyselyn tekstitiedostoversio, jota voi käyttää lausuntopyynnön käsittelyn helpottamiseksi. Toimielimen käsittelyssä voidaan noudattaa esimerkiksi menettelyä, jossa lausuntoa työstetään tekstitiedostomuotoisena ja käsittelyn lopuksi tekstitiedostoon laaditut vastaukset syötetään kyselyyn.

Sähköisen kyselyn Internet-osoite: <https://www.webpolsurveys.com/S/4AE74008A6E14B22.par>

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat:

Projektijohtaja, alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti, p. 0295163012, tuomas.poysti@stm.fi
Osastopäällikkö, yliohtaja Päivi Laajala, p. 0295 530026, paivi.laajala@vm.fi
Hallitusneuvos Pekka Järvinen, p. 02951 63367, pekka.jarvinen@stm.fi, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki sekä voimaanpanolaki
Lainsäädäntöneuvos Eeva Mäenpää, p. 02955 30266, eeva.maenpaa@vm.fi sekä
lainsäädäntöneuvos Ilkka Turunen, p. 02955 30097, ilkka.turunen@vm.fi, maakuntalaki ja maakuntajakolaki
Budjettineuvos Jouko Narikka, p. 02955 30017, jouko.narikka@vm.fi, maakuntien rahoituslaki
Lainsäädäntöneuvos Minna-Marja Jokinen, p. 02955 30820, minna-marja.jokinen@vm.fi, laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, omaisuuskyymykset
Lainsäädäntöneuvos Marja Isomäki, p. 02955 30414, marja.isomaki@vm.fi, henkilöstökysymykset
Hallitusneuvos Panu Pykönen, p. 02955 30225, panu.pykonen@vm.fi, verokysymykset

Kyselyn tekniseen toteutukseen liittyvät kysymykset:

Osastosihteeri Jenni Lahtinen, p. 02951 63003, s-posti jenni.lahtinen@stm.fi

Osastosihteeri Miki Höijer, p. 02951 63211, miki.hoijer@stm.fi

TAUSTATIEDOT

Vastaaajatahon virallinen nimi: **Joutsan kunta**

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi: **Leena Hietala**

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot: **harri.nissinen@joutsa.fi**

Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitelimestä: **31.10.2016**

Toimitelimen nimi: **Kunnanvaltuusto**

Onko vastaaja*

kunta

sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue

maakunnan liitto

muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin

valtion viranomaisen

järjestö

joku muu

Kysymykset

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena on kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä hillitä palveluista aiheutuvia kustannuksia 3 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä.

- 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?**

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen sekä yhdenvertaisuus ovat järjestämisen ja erityisesti lähipalvelujen peruskysymyksiä.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisessa keskeistä on palvelulupauksen sisältö ja se mitä palveluja julkisen palvelutarjonnan piiriin kuuluu. Palvelujen saatavuus tulee olla samanlainen eri puolilla maata ja eri asiakasryhmien kesken.

Järjestäjätahojen määrän väheneminen antaa mahdollisuuden valtakunnallisten tavoitteiden saavuttamisen sekä palveluiden laadunvarmistamisen yhtäläisesti koko maassa. Lakiluonnoksessa on kuvattu sosiaali- ja terveydenhuollon intergraatiotavoitteet, mutta sen varmistaminen miten se tapahtuu käytännössä jää avoimeksi.

Käytännössä tavoitteeseen on mahdollista päästä vain muuttamalla palvelupolkuja sekä tekemällä laaja-alaista yhteistyötä perusterveydenhuollon-sosiaalihuollon ja erikoissairaanhoidon kesken. Toinen tärkeä tekijä on varhainen puuttuminen ja asiakkuuksien tunnistaminen ennen kuin tilanne on kriisiytynyt ja palvelujen tarve kasvanut suureksi. Vastuu asiakkaan kokonaispalveluista tulisi olla sillä taholla mihin asiakas ensin hakeutuu. Yhteistyöalueen vahva asema monimutkaisine sopimuskuvioineen voi vaarantaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta.

Valinnanvapauslainsäädännön puute vaikeuttaa kysymyksen lopullista arviointia.

2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Lakiesityksessä on kuvattu valtakunnalliset suuret linjaukset ja periaatteet sote-kustannusten kasvun hillinnästä, mutta todellinen kustannusten hillintä tapahtuu maakunnissa ja palveluiden uudistamisen kautta. Todennäköisesti kustannukset kasvavat, mutta kasvukulmaa tulee leikata.

Avainasemassa ovat hoitoketjut, jos ne ovat tehokkaita ja hyvin johdettuja on mahdollista päästä ainakin lähelle asetettuja tavoitteita. Palveluprosesseissa asiakkaan tilanne pitäisi ottaa haltuun ensimmäisellä käynnillä. Nyt valmistelussa oleva sote-uudistus kokoaa palvelut suurempiin yksiköihin ja riskinä on asiakkaan hukkuminen suuren organisaation syövereihin. Vastuut tulisi määritellä tarkemmin jotta vältyttäisiin em. tilanteelta. Sote-integraatio on keskiössä, mutta lain valmistelussa se ei tule tarpeeksi esille. Tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voidaan parantaa asettamalla tavoitteet toiminnan tuottavuudelle sekä kehittämällä mittareita.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Kyllä valtakunnallisesti ja alueellisesti, mutta kansanvaltaisuuden toteutumisessa kunnat ovat avainasemassa ja siksi tulisi kehittää säännöllisesti kokoontuvia kansalaisraateja, nettikyselyjä, asiakasraateja tms. Tässä kunnissa on paljon kehitettävää.

Pienen kunnan äänen kuuluminen maakuntavaltuustomallissa tulee varmistaa.

Kysymyksiä maakuntalaista

4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

a. kyllä,

yleislakina se on toimiva. Erityislainsäädännössä on huomioitava maakuntien todelliset mahdollisuudet vaikuttaa toimintaansa ja ratkaisuvälteensa siten, että itsehallinto toteutuu täysimääräisesti.

Joutsan kunta on sitä mieltä, että maakunta voisi ottaa hoitaakseen myös kuntien muita tehtäviä jos niin sovitaan. Kunta ja maakunnat voivat myös tarvittaessa tehdä sopimuksia yhteistoiminnasta.

Tukipalvelujen osalta lain palvelukeskuksia koskevat säännökset ovat jäykät.

b. kyllä pääosin (avotila)

c. ei pääosin (avotila)

d. ei (avotila)

e. ei kantaa (avotila)

5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

a. kyllä (avotila)

b. kyllä pääosin,

tällä hetkellä lainvalmistelu on keskeneräinen. Toimivalta maakunnan ja kuntien välillä on määriteltävä tarkasti.

Ympäristöterveydenhuolto voidaan hoitaa myös nykyiseen tapaan esim. maakuntakeskukset tai suuret kaupungit.

Elinkeinopalveluissa on myös suuri vaara, että niissä on päällekkäisyyksiä kuntien toiminnan kanssa.

Pelastustoimessa on tarkoituksenmukaisempaa toimia 18 maakuntakeskuksessa kuin viiden maakunnan mallilla.

Muut tehtäväalueet ovat sopivat maakuntien vastuulle.

c. ei pääosin (avotila)

d. ei (avotila)

e. ei kantaa (avotila)

6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

a. kyllä,

Kuntalain mukainen osallistumismahdollisuus on riittävä.

b. kyllä pääosin (avotila)

c. ei pääosin (avotila)

d. ei (avotila)

e. ei kantaa (avotila)

7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)

Mm. Kuntaliitto on todennut lausunnossan, että koko säännös tulisi poistaa. Säännös on kieltämättä maakunnanvaltuuston päätösvaltaa rajaava.

e. ei kantaa (avotila)

8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)

Yleiskatteellisuus on hyvä periaate. Sen sijaan alijäämänkattamissäännökset ovat tiukat. Myös lainanottoa rajoitetaan liikaa.

- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

-

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain:

10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin (avotila)
- ei pääosin (avotila)
- ei (avotila)

Palveluiden saavutettavuus tulisi varmistaa/ säätää paremmin, ettei se ole pelkästään etäisyyksien mukaan määritelty.

Linjaukset hajautetuista ja lähipalveluista sekä keskitetyistä palveluista ovat tarkoituksenmukaiset, mutta se varmistaminen miten palvelut turvataan

maaseudulle jää avoimeksi. Integroinnin kannalta tärkeintä on saada muodotettua yhteen sovitettuja palvelukokonaisuuksia.

ei kantaa (avotila)

11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

kyllä

Maakuntien rajojen yli tehtävä yhteistyö lisää palveluiden intergraatioita ja palveluiden yhdenvertaisuutta eri alueilla.

Maakuntien välinen yhteistyösopimus on tarpeellinen asiakirja jotta maakuntien asukkaiden yhdenvertaiset ja tasa-arvoiset palvelut toteutuvat. Avainasemassa on alueellinen kokonaisarkkitehtuuri TVT-toiminnoissa. Yhteistyösopimukselle varmistetaan henkilöstön saatavuus kaikissa maakunnissa. Yhteistyösopimuksen sitovuus on perusteltua. Mahdolliset maakuntien väliset intressiristiriidat voivat johtaa yhteistyöalueiden väliseen kilpavarusteluun.

kyllä pääosin (avotila)

ei pääosin (avotila)

ei (avotila)

ei kantaa (avotila)

12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

kyllä

Kyllä siltä osin mitä voi arvioida lakiesityksestä. Valinnanvapauslain ja rahoituslain puuttumiset vaikeuttavat lopullista arviointia.

Integraation toteuttaminen asiakkaan näkökulmasta tulisi määritellä tarkemmin. Palvelustrategian näkökulmasta määrittää asiakaslähtöisen intergraation, mutta vastuunjako integraation toteuttamisessa jää epäselväksi, koska siihen on velvoite monella eri taholla.

Valinnanvapaus- ja yksikanavaisen rahoituksen lainsäädännön puuttuminen vaikeuttaa asian arviointia.

ei pääosin (avotila)

ei (avotila)
ei kantaa (avotila)

13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystalvueluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

kyllä
kyllä pääosin

Tiettyyn rajan saakka valtionohjauksen vahvistaminen on perusteltua (kalliit ja harvoin tarvittavat sote-palvelut). Maakunnan ominaispiirteet tulee ottaa huomioon ohjauksessa.

Lisättyä tarkennus valtakunnallisista tietojärjestelmistä.

ei pääosin (avotila)
ei (avotila)
ei kantaa (avotila)

14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

kyllä
kyllä pääosin

Palvelujen saatavuuden määrittelyä tulee tarkentaa. Valinnanvapauslaki linjanee tarkemmin yhtiöittettävät palvelut. Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen saattaa lisästä byrokratiaa ja päällekkäistä työtä.

ei pääosin (avotila)
ei (avotila)
ei kantaa (avotila)

15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Kaikkia sote-palveluja tuottavia tahoja tulee koskettaa samat säännöt. Hallinnon järjestelyille varattu aikataulu on tiukka ja se saattaa vaikeuttaa resurssien oikein kohdentamista. Uhkana on, että sote-palveluiden yhtiöittäminen ja kilpailuttaminen johtaa resurssien epätarkoituksenmukaiseen kohdentumiseen.

Aikataulu palvelulaitoksen valinnanvapauden piiriin kuuluvien palveluiden yhteioittämiseen sekä tukipalveluiden järjestämiseen on liian tiukka.

- kyllä pääosin (avotila)
- ei pääosin (avotila)
- ei (avotila)
- ei kantaa (avotila)

16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaita.

Kysymyksiä voimaanpanolaista:

17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

- a. kyllä

Joutsalla on pitkät perinteet keskisuomalaisesta yhteistyöstä. Joutsa kuuluu Keski-Suomeen.

- b. ei (avotila)
- c. ei kantaa (avotila)

18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (*Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön*)

19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittäväällä tavalla?

- a. kyllä

Kunnille on korvattava sille aiheutuneet kustannukset selvitystyöstä.

- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti.

Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- a. kyllä

Liikkeenluovutus on ainoa oikea tapa toteuttaa henkilöstön siirtyminen. Laissa on myös riittävästi määritelty, mikä osa henkilöstöstä siirtyy maakuntien palvelukseen.

- b. kyllä pääosin (avotila)
c. ei pääosin (avotila)
d. ei (avotila)
e. ei kantaa (avotila)

21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

- a. kyllä (avotila)
b. kyllä pääosin (avotila)
c. ei pääosin (avotila)
d. ei (avotila)

Koko muutoksen suurimmat ongelmat liittyvät toimitiloihin, jotka jäävät kuntien omistukseen. Kunnat vastaavat tiloista, jotka eivät ole sen omassa käytössä. Kuntien omaisuudesta merkittävä osa on maakunnan käytössä, mikä ei ole tarkoituksenmukaista kuntien taloudenhoidon kannalta. Tämän vuoksi kiinteistöjen on siirryttävä maakuntien vastuulle, joka päättää niiden käyttötarkoituksesta. Kunnille järjestelyistä ei saa aiheutua riskejä eikä velvoitteita. Mikäli kaikki kiinteistöt eivät siirry maakuntien vastuulle, siirtymäkauden jälkeen, niistä ei saa aiheutua kunnille merkittäviä kustannuksia ja riskejä. Mikäli nykyiset säännökset tulevat voimaan, siirtymäkausi 1 + 3 vuotta on liian lyhyt. Siirtymäaika pitäisi olla 5 – 8 vuotta.

- e. ei kantaa (avotila)

22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ks edellinen vastaus.

23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman

näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

a. kyllä

Vaikka kunnallisverosta päättäminen kuuluu kunnalliseen itsehallintoon, on tarkoituksenmukaista päättää yhtenevästi veroprosentin rajaamisesta.

b. kyllä pääosin (avotila)

c. ei pääosin (avotila)

d. ei (avotila)

e. ei kantaa (avotila)

24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

a. kyllä

Aikataulu on tiukka, mutta siirtymäaika on riittävä.

b. ei

c. ei kantaa (avotila)

25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

-

Kysymykset maakuntien rahoitustaista

26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

a. kyllä

b. kyllä pääosin

Maakunnilla tulisi olla verotusoikeus. Esitetty malli perustuu kokonaan valtionrahoitukseen, mikä ei tue aitoa itsehallintoa.

c. ei pääosin (avotila)

d. ei (avotila)

e. ei kantaa (avotila)

27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa

(3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

- a) kyllä (avotila)
- b) kyllä pääosin

Ongelmia saattaa aiheuttaa tiukat alijäämän kattamisvelvoitteet ja maakuntien rahoituksen tarkistaminen ja siihen liittyvät rajoitteet.

- c) ei pääosin (avotila)
- d) ei (avotila)
- e) ei kantaa (avotila)

28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- a. kyllä

Hyte –kerroin on verrattain pieni. Muuten se on perusteltu olla mukana kriteereissä.

- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotilaa)

29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27–28 §) riittävä?

- a. kyllä

Siirtymäkausi on riittävä.

- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

-

Kysymykset muista lakiluonnoksista

Maakuntajakolaki

31. Pidätekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

a. kyllä (avotila)

Maakuntajaon muuttaminen noudattaa kuntarakennelakia, joten se on tarkoituksenmukainen. Tosiallisesti se lienee vähän käytetty.

b. kyllä pääosin (avotila)

c. ei pääosin (avotila)

d. ei (avotila)

e. ei kantaa (avotila)

32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

-

Kunnan peruspalvelujen valtiosuus

33. Ovatko valtiosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

a. kyllä (avotila)

Tasausjärjestelyt pehmentävät muutoksesta aiheutuvia kuntatalouden muutoksia.

b. kyllä pääosin (avotila)

c. ei pääosin (avotila)

d. ei (avotila)

e. ei kantaa (avotila)

34. Ovatko valtiosuuskaiteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta 3 §)?

a. kyllä

Hyte –kerroin vaikuttaa melko pieneltä.

b. kyllä pääosin (avotila)

- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtiosuuskokonaisuudesta.

-

Verotus

36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

- a. kyllä

Maakunnilla tulisi olla oma verotusoikeus. Esitetty malli ei myöskään kannusta maakuntia toimintansa kehittämiseen ja tehokkuuteen.

- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

-

Henkilöstö ja eläkkeet

38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- a. kyllä

Paras mahdollinen ratkaisu.

- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- a. kyllä

Paras mahdollinen ratkaisu.

- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Uudistuksen vaikutukset

41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Kuntien asema muuttuu perusteellisesti. Kuntana olemme huolissamme jäljellejäävien tehtävien rahoituksesta sekä kuntaorganisaation toimivuudesta. Monissa asioissa kunnat menettävät synergiaetuja, kun mm. osa tukipalveluista siirtyy maakunnille.

42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisäätelisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Aikaisemmin esitetyt ongelmat: alijäämän kattamisveloitteet, puuttuva verotusoikeus ja valtionohjaus vaikeuttavat varmasti maakuntien tehtävien hoitamista.

Uudistuksen tuki

43. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen?

- a. sote-integraatio
- b. talous
- c. hallinto ja johtaminen
- d. omaisuusjärjestelyt
- e. tietohallinto ja ICT
- f. viestintä ja osallisuus
- g. henkilöstösiirrot
- h. palvelutarpeen arviointi, tilaaminen
- i. muuta, mitä?

Muut kysymykset

44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.